

A la base dels cingles calcaris ombrívols sol fer-s'hi el curiós **ranuncle tora** (*Ranunculus thora*). Aquesta planta es caracteritza perquè exhibeix cap al mig de la tija una gran fulla coriàcia i de color verd blavenc. La flor és de color groc. El 1979 Josep Vigo publica «*Ranunculo (Thorae)-Seslerietum*, una comunitat pirinenca de peu de cingle» amb 15 inventaris. Del 6 al 10 són de la serra de Catllaràs.

A les tarteres calcinals creix el **corniol hirsut** (*Aquilegia hirsutissima* subsp. *montsicciana*) que fou descrit al Montsec d'Ares per Font i Quer i que també creix al Cadí. Té les fulles basals llargament peciolades, compostes de tres foliols amples i trilobats i les flors de color blau clar.

També a les tarteres calcinals hom pot trobar el **muguet** o **lliri de maig** (*Convallaria majalis*). Aquesta planta sol créixer en grups i té generalment dues fulles grans i una tija amb flors campanulades blanques i molt oloroses.

La ***Dethawia tenuifolia*** és una umbel·lífera de pètals blancs molt rara a la vessant meridional dels Pirineus. Floreix pel juliol-agost als replans de les roques ombrívols calcàries.

El **xuclador** (*Melampyrum cristatum*) és una escrofulariàcia hemiparàsita de flors groguenques tubuloses i amb llavis ben marcats, que floreix a les vorades de boscos caducifolis i és molt rara en la flora de Catalunya.

Totes aquestes espècies rares, juntament amb la flor de neu i les sabatetes de la Mare de Déu, necessiten ser protegides. El 1957 hom havia de pujar caminant des de la Pobla de Lillet al santuari de Falgars i després fer una excursió de més d'una hora fins al lloc on creixia la flor de neu. En canvi, avui en dia puja una carretera asfaltada pràcticament fins al santuari de Falgars i d'allà surt una carretera forestal fins al lloc on creix la flor de neu. Això fa que aquesta flor estigui en perill d'extinció a la serra de Catllaràs.

El llarg període que transcorre entre la germinació i la floració de la sabateta de la Mare de Déu la fa molt vulnerable a l'activitat humana i actualment la serra de Catllaràs no té cap tipus de protecció legal. És per això que aquesta meravellosa muntanya necessita ser declarada parc natural el més aviat millor.

Enric Schlüter

Nota: Les xilografies de la flor de neu i de la sabateta de la Mare de Déu són tretes del llibre «*Blumen der Alpen*» de Josef Weisz, 1954.